

9. SINIFLAR
TÜRK EDEBİYATI DERSİ II. YAZILI SINAVI SORULARI

Öğrencinin Adı ve Soyadı :													Sınıfı:					Numarası:				
Soru No	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	TOPLAM
S.Puanı	15	17	23	5	6	6	12	5	4	7												100
Ö Puanı																						

Yanıtlarınızı okunaklı bir yazı ile doğru, anlamlı ve tam cümle kurarak yazınız.

Sınav kağıt düzenine, noktalama işaretlerine ve yazım kurallarına dikkat ediniz.

Belirtilen açıklamalar, değerlendirmede % 10 ağırlıkta etkili olacaktır.

METİN 1

İptida Bağdat'a sefer olanda
Atladı hendeği geçti Genç Osman
Vuruldu sancaktar kaptı sancağı
İletti bedene dikti Genç Osman

Bağdat'ın kapısını Genç Osman açtı
Gören kâfirlerin tedbiri şaştı
Kelle koltuğunda üç gün savaştı
Cenneti alaya göç etti Genç Osman

Eğerleyin kır atımın ikisin
Fethedeyim düşmanların hepsin
Sabah namazında Bağdat kapısın
Allah Allah deyip açtı Genç Osman

Kul Mustafa karakolda gezerken
Gülle kurşun gibi yağmur gibi yağarken
Yıkılası Bağdat seni döverken
Şehitlere öncü oldu Genç Osman

Aşağıdaki soruları yukarıdaki metinden hareketle yanıtlayınız.

1) a-Zihniyetin bir dönemdeki dini, siyasi, toplumsal, ekonomik, askeri hayatın duygu, anlayış ve zevk bütünü olduğunu hatırlayarak yukarıdaki şiirin 21. yüzyılın Türkiye cumhuriyeti zihniyetini değil de daha önceki bir yüzyılın Türkiye'sinin zihniyetini yansıttığını şiirden örnekler vererek ve tarih bilgilerimizi de kullanarak açıklayınız.(10 puan)

Bu metnin bütününden her şeyden önce savaş biçiminin, tekniğinin 21. yüzyılı yansıtmadığı anlaşılır. Sancağı kapmak, sancaktar, savaşın atla yapılması gibi ayrıntılar şiirin Osmanlı zihniyetini yansıttığını göstermektedir.

b-Yukarıdaki şiirden dönemin zihniyetini yansıtan sözleri hangi tür zihniyeti yansıttıklarını belirterek yazınız.(5 puan)

Dönem İslamiyetin etkisindeki bir dönemdir. Cenneti alaya göç etmek, sabah namazı, Allah Allah nidaları, şehitler gibi sözler dini zihniyet unsurlarıdır. Bir yeri atla fethetmek o dönemin savaş anlayışını yansıtmaktadır.

METİN 2

Vurulup tertemiz alından uzanmış yatıyor a yat- ve bat- köklerindeki t sesleri yarım kafiye, -yor redif
Bir hilal uğruna, yâ Rab, ne güneşler batıyor! a hilal- mecaz-ı mürsel, güneş istiare

Sana dar gelmeyecek makberi kimler kazsın? b kaz ve sığmaz'daki z sesleri yarım kafiye, -sın eki redif
"Gömelim gel seni tarihe!" desem, sığmazsın b tarihe sığmaması abartma

Ey, bu topraklar için toprağa düşmüş, asker!.. c er sesleri kafiye, redif yok
Gökten ecdâd inerek öpse o pâk alını değer c gökten ecdadın inmesi abartma, topraklarla kast edilen vatanın tümü mecaz-ı mürsel

Çehreler başka, lisanlar, deriler, rengârenk. d enk sesleri zengin kafiye
Sade bir hâdise var ortada: Vahşetler denk d düz uyak kafiye düzeni

Mehmet Akif Ersoy

Aşağıdaki soruları 2. metinden hareketle yanıtlayınız.

2) a-Bu metinde ahengi sağlama yollarından hangileri kullanılmıştır? (4 puan)

Kafiye, redif, e ve a sesleriyle yapılan asonanslar, s, t, k ve z sesleriyle yapılan aliterasyon, ölçü ahenk oluşturan unsurlardır.

b-Şiirin kafiye örgüsünü (uyak düzeni) dizelerin yanlarına harflerle kodlayarak ne tür kafiye örgüsüyle oluşturulduğunu yazınız. (2 puan)

c-Metindeki redifleri, kafiyeleri, ekleriyle birlikte (çeşidini de belirterek) dizelerin yanlarına yazınız. (6 puan)

3) a- 2. metinde geçen edebi sanatları belirleyerek şiirin yanına yazınız. (5 puan)

b- Aşağıdaki örneklerde hangi edebi sanatların kullanıldığını örneklerin karşlarına yazınız. (18 puan)

Yalnızlığın okşadığı kalbime Yağmurlar küskün	teşhis,(kişileştirme) kapalı istiare
Ağacın biri bulvarda ölüyordu Şehrin camları kaygısız gülüyordu	Teşhis,(kişileştirme) kapalı istiare
Tanrının yazdığı şiirsin sen Mısra mısra ezberledim güzelliğini	Benzetme
İkimiz iki dağdan İki hırçın su gibi akıp gelmiştik	Benzetme
Yüzün bir dağ suyu, bir çıkrık, bir çingirak	benzetme
Bir ah çeksem dağı, taş eritir	abartma
Döktüğüm göz yaşları okyanusu doldurdu	abartma
Mahmut'un yüzü güldü sonunda.	kinaye
Yoksun diye bahçemde çiçekler açmıyor bak	Hüsni talil
İçimde hem şeytan hem de melek var	tezat
Sövdüm, sövdüm, sövdüm ben dünyaya	tekrir
ANKÜ okul başkanını seçti.	Mecaz-ı mürsel
Gülüm seni bırakamam İnan bana ne olur	Açık istiare
Çakal bizi yine uyuttu	Açık istiare
Güneş akıyor içime Korku damlıyor her yere	Kapalı istiare

4-Aşağıdaki örneklerin yanına hangi tip kafiye örgüsüyle (uyak düzeni) oluşturulduklarını yazınız.
(örneklerin yanına harflerle kodlama yapınız) 5 PUAN

a-Siyah kaküllerin dökmüş a
Kızıl güllere güllere b
Ela gözlerini dikmiş a
İnce yollara yollara b çapraz

b-Leylam gelir diye yol gözlerim a
Gelmedi gözümde kaldı hayali b
Gizli sırrım beyan etmem gizlerim a
Serimi sevdaya saldı hayali b çapraz

c-Ne bağımında gülüm var a
Ne dalda bülbülüm var a
Artık ne aşkım ne de x
Aşka tahammülüm var a mani tipi

d- Gök dibinde havuzun a
Sularda ellerimiz b
Bütün emellerimiz b
Anlaştı uzun uzun a sarmal

e- Nasıl istersen öyle dinle, bakın a
Dalların zirvesindeyiz ancak b
Yarı yoldan ziyade yerden uzak b
Yarı yoldan ziyade sana yakın a sarmal

5-Aşağıdaki örneklerde hecenin hangi kalıplarının (7'li, 8'li, 9'lu 11'ligibi) kullanıldığını, bu örneklerde duraklar varsa durak yerlerini belirleyiniz. 6 PUAN

a-Ne haldeyim/ ne bilem 7'li 4+3 duraklı
Tuzaktayım/ ne gülem

c-Tutam yar elinden tutam 8'li duraksız
Çıkam dağlara/ dağlara

e- Derinden derine/ ırmaclar ağlar 6+5 11'li
Uzaktan uzağa/ çoban çeşmesi

b-Gah eserim/ yeller gibi 7'li 4+3 duraklı
Gah tozarım/ yollar gibi

d- Kenarına bak/ bezini a 15+4 9'lu
Anasına bak/ kızını al

f- Sarı zeybek/ şu dağlara/ yaslanır 4+4+3 11'li
Yağmur yağar/ silahları/ ıslanır

6- Aşağıdaki örneklerde hangi tür kafiyein kullanıldığını -kafiye oluşturan ekleri de belirterek- örneklerin yanlarına yazınız.
6 PUAN

a-Yürü bre Dadaloğlu'm yürü git " t" sesleri yarım
Dertli dertli Çukurova yolun tut

c- Sevdim seni canı gönülden işte tunç uyak
Olsan ne olur bana enişte

e- Gurbet o kadar acı "cı" sesleri tam
Hepsi bana yabancı

b-Kaçan döndüm yara baktım bak- ve çek-" k" sesi yarım
Gezdim her belayı çektim -tim'lar redif

d- Bir zafer müjdesi burda her isim sim'ler zengin
Yekpare bir anda gün ve mevsim

e- Bu yağmur kanımı boğan iplik " ik" sesleri tam
Bu yağmur yerde taş ve kemik

7-)Aşağıdaki yargıları doğruluk yanlışlık açısından değerlendirerek verilen parantezlere doğrular için D yanlışlar için Y yazınız.
DOĞRUSU YAZILMAYAN YANLIŞ YARGILI CÜMLELERE PUAN VERİLMEYECEKTİR. (12 PUAN)

Sanat metinleri kurmaca metinlerdir. (D)

Sanat metinlerinin dilinde kesinlik aranır. (Y)

Sanat metinleri her okumada bir daha anlamlandırılır. (D)

Sanat metinleri öğretici metinlerde olduğu gibi anlamsal katmanlar içermez. (Y)

Varlık, eşya ve insan edebi metinlerde yeniden yorumlanarak sunulur. (D)

Sanatsal metinlerde verilen mesajın doğruluğu kanıtlanabilir. (Y)

Sanatsal metinlerde dil daha çok gerçek anlamlarıyla kullanılır.(Y)

Sanat metinlerinde söz edilenler hayattaki gerçeklikle bir yönüyle örtüşür. (D)

Sanat metinlerinde yazar gerçek dünyadaki gerçeklikten yararlanmaz. (Y)

Sanatsal metinlerde dil göndergesel işlevin hakimiyetindeki işlevle kullanılır. (Y)

Sanat metinlerinde anlam tektir. (Y)

Sanat metinlerinde yazar, yalnızca görüneni değil, bilinmezi, geleceği, hesaplanamaz olanı da anlatır. (D)

8-

a- Gönül su, bende yazı yazılamaz
Unutulan aşkın yası tutulamaz
Ne git derim ne de kal
Gidene kelepçe vurulamaz

Bu dördlük için aşağıdakilerin hangisi doğru

değildir? 2 PUAN

- A) Birinci dizede teşbih yapılmıştır.
B) Dördlük mani tipi kafiye örgüsüyle oluşturulmuştur.
C) Son dizedeki söz mecaz anlamıyla kullanılmıştır.
D) Şiirin teması aşktır.
E) **Ahengi sağlamak için hece ölçüsü kullanılmıştır.**

b- Adalet kalmadı hep zulüm oldu
Geçti şu baharın gülleri soldu
Dünyanın gidişi acayip oldu
Koyun belli değil, kurt belli değil

**Bu dördlük için aşağıdakilerin hangisi yanlıştır ?
2 PUAN**

- A) Koyun ve kuzu sözcükleriyle açık istiare yapılmıştır.
B) 6+5 duraklı hece ölçüsüyle yazılmıştır.
C) Dünyanın gidişinden yakınılmaktadır.
D) "a-a-a-b" şeklinde uyaklanmıştır.
E) **Redif kullanılmamıştır.**

c- Aşağıdakilerin hangisinde imge kullanılmamıştır? 1 PUAN

A) Sen o saatler uykudaydın
Dışarıda kan rengi bir yağmur yağıyordu

B) Aramızda bir duvar gibi yükselen yalnızlığın camını
Kır desem kıramazsın

C) Güneşin gözü aktı narlar çatladı bir bir
Saçının perçeminde rüzgâr pusuya düştü

**D) Güz geldi yapraklar ha düştü ha düşecek
Toprak suya su ateşe ateş havaya dönürecektir**

E) Sendin ve büyüten de hep sen olacaksın
Göğsünde akrep diye sakladığın korkuyu

9- Aşağıdaki şiirleri konuları bakımından karşılarındaki şiir türlerinden uygun olanla eşleştiriniz. 4 PUAN

a- Delikanlım işaret aldığın gün atandan
Yürüyeceksin millet yürüyecek arkandan !
Sana selam getirdim Ulubatlı, Hasan'dan
Sen ki burçlara bayrak olacak kumaştasın
Fatih'in İstanbul'u fethettiği yaştasın

1- DİDAKTİK- B

b- senden gider sonsuzluğa yol oğlum
dört bir yana salmalsın kol oğlum
ekmeğini aç olanla böl oğlum
haram yeme, hak uğruna öl oğlum.!

2- LİRİK- C

zulüm dolu saltanatın in oğlum
zalimlere duymaksın kin oğlum
nefis, kibir, mantık yutan dev oğlum
mağrur olma insanları sev oğlum

3- PASTORAL- D

c- Ela gözlerini sevdiğim dilber
Sen benim derdime deva bilmezsin
Sen nasıl doktorsun yoktur ilacın
Yürekte yarımı sarabilmezsin

4- EPİK- A

d- Önde yiğit kangalı arkada koyun sürüsü
Yiğit çoban tek başına çıkar yaylaya
Abası, kavalı ve de sopası onun arkadaşı
Bir de gökyüzünde başıboş yıldızlar kardaşı

5- DRAMATİK- ÖRNEĞİ YOK

10- Aşağıdaki sıra noktalı yerlere uygun sözcükleri yazınız. 7 PUAN

Olay çevresinde gelişen metinlerde olaylar **anlatma** ve **gösterme** olmak üzere iki türlü ifade edilir./

Kullanılan malzeme güzel sanatların sınıflandırılmasında kullanılan en önemli ölçüttür./Güzel sanatlar **işitsel,plastik,**

ve **ritmik** olmak üzere üç grupta incelenir. / Sanatın en önemli konusu **insan**'dır.

POLAT İNVAL